

31 May 2018 10:02

BNS-i intervjuu Taani kaitsepoliitika direktori Kasper Høeg-Jenseniga

BNS-i intervjuu Taani kaitsepoliitika direktori Kasper Høeg-Jenseniga

TALLINN, 31. mai, BNS - BNS-i ajakirjaniku Erik Eenlo intervjuu Taani kaitseministeeriumi poliitikadirektori Kasper Høeg-Jenseniga.

Eesti ja Taani relvajõududel on lähedane ja viljakas pikaajaline partnerlus. Taani väed harjutavad alates jaanuarist Eestis NATO mitmerahvuselise lahingugrupi raames. Missugust tagasisidet on Taani kaitseministeerium neilt saanud ja kui kõrgelt Kopenhaagen seda missiooni hindab?

Taani relvajõud teenivad uhkusega Eestis osana NATO tugevdatud ettenihutatud kohalolekust (EfP) koos Briti, Prantsuse ja Eesti vägedega. Meie sõdurid mõistavad selle missiooni tähtsust ja hindavad kõrgelt Eesti kui võõrustajariigi kõrgetasemelist toetust. Väljaõppe ja õppuste tase, muuhulgas talvine väljaõpe ja Balti piirkonda hõlmav väljaõpe kõigi nelja EfP lahingugrupi mastaabis, on olnud Taani sõdurite jaoks kasulik väljakutse.

Samal ajal on Taani sõdurid tundnud Eesti rahva tunnustust ja toetust. Seega, see on olnud meie sõdurite jaoks tähtis kogemus ja tähtis missioon. Ma ootan, et Taani sõdurid tulevad lähiaastatel tagasi. Me peame EfP-d praeguste julgeolekuväljakutsete valguses tasakaalustavaks ja kaitseotstarbeliseks meetmeks. See on tugev näide alliansi ühtsusest ja annab tunnistust asjaolust, et paljud liitlased seisavad meie Balti sõpradega õlg õla kõrval. See on tähtis.

Mida ootab Taani eelseisvalt NATO tippkohtumiselt Brüsselis ja kuidas te hindate samme, mida NATO on viimasel neljal aastal Venemaa heidutamiseks astunud?

Brüsseli tippkohtumine on liitlaste jaoks tähtis võimalus saata signaal solidaarsusest ja jagatud julgeolekust. Me jagame vabaduse, seaduse ülimuslikkuse ja demokraatia väärtusi. Nende väärtuste kaitsmine on poliitilise ebakindluse ajastul elutähtis.

Loodan, et tippkohtumine saadab tugeva ja ühtse signaali sellest, et kõik liitlased on astunud samme meie kaitse ja ühise julgeoleku tugevdamiseks. Walesi ja Varssavi tippkohtumistel astus NATO tasakaalustatud viisil tähtsaid samme tugevama heidutuse ja vastupanuvõime suunas. Loodan ja ootan, et NATO kinnistab Brüsselis neid otsuseid selge pühendumuse alusel vabadusele, seaduse ülimuslikkusele ja demokraatialle.

Taani on otsustanud jääda kõrvale kaitsekoostööst Euroopa Liidus ja tal on ühe kirglikuma transatlantilise koostöösse uskuja maine. Seetõttu peab Taani pidama USA ja tema Euroopa liitlaste hõõrumisi mitmes valdkonnas tõsiselt häirivaks. Samuti komplitseerivad suhteid EL-i ja Suurbritannia vahelised pinged seoses Brexitiga. Kuidas läheneb Taani sellele tundlikule perioodile anglosaksi ja Mandri-Euroopa liitlaste vahel?

On õige, et Taanil on tugev transatlantiline orientatsioon. NATO on meie julgeoleku nurgakivi ning USA ja Ühendkuningriik on tähtsad liitlased, kellega me teeme tihedat koostööd Afganistanis, Iraagis, Eestis ja mujal.

Ma pean hiljutisi märke transatlantilistest lahkkelidest muret tekitavaks. Me ei tohi võtta oma lähedasi suhteid iseenesestmõistetavatena, kuid ausalt öeldes ei näe ma põhimõttelisi hõõrumisi USA ja Euroopa vahel. Me näeme erinevusi toonis ja vastutuses.

Peaaegu kõik Euroopa riigid näevad NATO tähtsust ning hiljutine tihe koostöö NATO ja EL-i vahel on veelgi toonitanud mõlema organisatsiooni tähtsust. Me teeme, mida saame, et seda arengut edendada. Brexit on mõistagi komplikatsioon, kuid me peame austama Briti rahva otsust.

Taanis on pärast Brexiti toetus EL-ile tegelikult tõusnud. Taanile tehtud erandil (opt-out) Euroopa kaitsekoostööst on 25 aasta taha ulatuv eriline ajalooline taust. Paljud asjad on muutunud ja selgemaks saanud, kuid Taani positsiooni muutmiseks läheb vaja referendumit. See aga on mõistagi poliitiline otsus.

Kuidas on Venemaa agressiivne käitumine viimasel viiel aastal muutnud Taani ohutaju? Kas te saaksite lühidalt esitada Taani vaatenurga väljakutsele, mida Venemaa kujutab endast NATO-le Arktika piirkonnas?

Krimmi ebaseaduslik annekteerimine ja Venemaa sõjaline agressioon Ukrainas on muutnud Euroopa julgeolekut. Rahvusvahelist õigust rikutakse, inimesed saavad surma, valed ja pettus õilmitsevad. Loomulikult on see muutnud ohutaju Taanis.

Me ei näe otsest ohtu Taani territooriumile, kuid tunneme muret oma lähedaste liitlaste, muuhulgas Balti sõprade pärast, ning arusaamatuste ja valearvestuste riski üle. Seetõttu tervitame NATO selget ja kindlat reaktsiooni Venemaa agressioonile.

Arktikas püüame hoida Venemaaga rahumeelselt ühendust, kuid muretseme Venemaa suureneva sõjalise kohaloleku pärast. Samal ajal näeme püsivat ohtu küberuumis, mis on muutnud vajalikuks meie küberkaitse tugevdamise mitmel moel.

Baltic News Service